

השני מופיע באופן אחר. ובמאמר הראשון מביא שני פירושים ב"כ ידעתי. פירוש התרגום⁸ הוא לשינוי⁹ ארז גלי קדמי. ופירוש ש"י שיצאתי הוא לשינוי¹⁰ ומבאר שם ידעתי¹¹ לשינוי¹² ארז גלי קדמי. כי הוצרך הוא בהתגלותו, וידעתי לשינוי¹³ חיצה חיצה העצמי, משה"כ במצב¹⁴ השני¹⁵ מפרש¹⁶ ידעתי לשינוי¹⁷. שד"כ אומר בכת"י העצמי¹⁸ (צ"ל) יליק בין שני המאמרים בפי' שינוי¹⁹ ודשמו דרך הור' לעשות צדקה ומשפט²⁰ ובמאמר הראשון משמע²¹ (כפשוטו) לשינוי²² הכתוב, וכמובא גם בפסוק דרשיים) דלעשות צדקה ומשפט הוא הפירוש ודשמו דרך הור' או שצדקה ומשפט הוא פרט בדרך הור'. ויש לומר שד"כ הור' (לשינוי יחיד) היא התורה (בדורת כלל) שלמלכה מהתגלותו, ומה נמשך לעשות צדקה, עשיית המצוות (רמ"א אברין דמלכא²³, אברים פרטים)²⁴ וכמאמר זה (מאמר דש"פ ורא השני שבהמשך) מבאר דלעשות צדקה גר' (עם היות שבא בהמשך לושמו דרך הור') הוא לא פירוש א' פרט בדרך הור' אלא שהוא ענין נוסף דלאחר שמו דרך הור', המשכה מלמעלה למטה, באים אח"כ²⁵ לעבורה נעלית יותר, לעשות צדקה, עבורה מלמטה למעלה.

(2) כ"ן ויזכר כ"ן ע"פ המבואר בר"ה זכור מרע"ה²⁶ לכעל יום ההלכות (ערי"פ ושלמו דרך הור'), וכאורכה כביאור²⁷ לאדמו"ר האמצעי²⁸ (ערי"פ) כי ישירים דרכי הור' וכ"מ²⁹ יזכר, דענין דרך למעלה הוא בדרגות דרך כפשוטו

8) אנתקולט ערי"פ וגם כתיב"ע ערי"פ: ארז גלי קדמי.

9) בסתמו — ע' עז.

10) אף שאין זה פירוש הפשוט דוחב "ידעתי", אלא שרשי מוכרח לפירוש כן כי "אם תפשוטו כחומר נדע אני... אך למען נופל על הלשון".

11) וכמבואר בר"מ, "לעשות צדקה" הוא הדרך ומבוא שד"ה גלי שם הור' (ח"א בשלח סג, ב, לקי"ת שד"ש מד, ג, ד"ה זכור תרע"ח ס"ע קצ, ד"ה כי ידעתי תרע"ח ס"ע ק"א, ועוד).

12) להעיר משה"כ מרע"ה ע' סג, ש"דרך הור' הוא כוונה המצוות ו"לעשות צדקה גר' הוא מעשה המצוות. ובהמשך הענין שם "כמו שהוא כמעשה המצוות לגבי כוונה המצוות כן הוא המצוות לגבי תורה".

13) ראה תקי"ז תקי"ז ל' (ער, ערי"א), הוכח כתבא פ"ד, רפכ"ג, ועוד.

14) ראה ור"צ קכט, א (באד"ר) "זה ארזא כר' נהור לחר"צ ארזיך", וכלק"ת ראה כא, ד (וער"ז בר"ה כי ידעתי תרע"ח ע' כז), פרי"ת (ע' קלט) שתורה הוא "זה ארזא" ו"אור אחר... למעלה מבחי" החתולקות³⁰], והמצוות (אורות המתחלקים בכלים, שלכל כלי אור כפ"ע) מתחלקים לחק"ג (חרי"ג ארזיך), ולהעיר גם מלק"ת במדבר יג, א"ב, (נפשות: התורה — אחת המצוות — חרי"ג).

15) ועפ"י מבי' שהמשך ד"לעשות צדקה גר' "לדשמו דרך הור'". וראה לקמן הערה 44.

16) סה"מ תרע"ח ע' קצג.

17) ר"פ ושלח (ט, ב ואל"ך).

18) הושע בספר.

19) ביאוריה' לה"צ (ושלח) (כרך ב) ע' חשד ואילך. אור"ח נ"ך ס"ע תג ואילך. שח"ש כרך

בס"ד. ש"פ וירא, כ"ף מרחשוון ה'תשל"ז.

וה' אמר המכסה אני מאברהם גר' ואברהם הור' הור' לגוי גדול גר' כי ידעתי למען אשר יצוה נר' ושמור דרך ה' לעשות צדקה ומשפט נהור' ומר"ק בזה כעל יום ההלכות במאמר ד"ה זה דשמו חרי"ז (בהמשך חרי"ז), הור' דרך הור' זהו חומ"צ, וא"כ מה מוסיף הכותב בלעשות צדקה גר' (ענין המצוות) על ושמור דרך הור'. ומבאר שם¹, דברך בור' היא המשכה מלמעלה למטה, וצדקה ומשפט היא העבודה בבחי' מלמטה למעלה, העבודה דאור חוזר. ועפ"י מבאר שם² גם הישיבות ודשמו דרך הור' לעשות צדקה ומשפט למ"ש לפ"י הור' אמר המכסה אני מאברהם גר'.

והנה הפסוק כי ידעתי גר' ושמור דרך הור' לעשות צדקה ומשפט נחבאר בהמשך תנ"ל בר"ה כי ידעתי דשמו חרי"ז (מאמר דש"פ וירא ודשמו שבהמשך), וכמאמר זה (מאמר דש"פ וירא ודשמו שבהמשך) מבאר הפסוק באופן אחר נוסף על זה שמאמר הראשון מתחיל בפסוק כי ידעתי ומאמר השני מתחיל בפסוק הור' אמר המכסה אני גר' (זהו גם בפסוק כי ידעתי נופא, במאמר

* תורת חור"ז: המאמר הנה ע"י כ"ף אדמו"ר שליט"א.

1) פרשת ח, יד"ט.

2) הוצאת קה"ת — ע' שצח.

3) כמוכן בפסוקות (שלן לא הוצרך רש"י לפירוש הפירוש ד"ללכת בכל דרכי" (עקב י"ב) — כי זה מוכח מעצמו*). וסומכת גם מ"ש (והושע בספר) כי ישירים דרכי הור', שקא"ל על דברי חזק (ב"ב פט, א וברש"י שם, שהש"ר פ"א, ב עה"פ ישקו מנשיקת פיהו בספר), או על מצות (נור כב, א, אריות: ב, וראה הור' ח"א וישלח (קשה, ב) "ואינו אחרון ושבילך ואריות", ביאוריה' לאדמו"ר ע"ש (ט, ב ואל"ך) ולהצ"ע (וכך ע' כי חשד ואילך), אור"ח נ"ך עה"פ הושע נק' (ע' תג ואילך).

4) דצדקה נק' בשם מצה (סמח) — תריא פ"ז (מח, ב) וכן כל המצוות נקראות בשם צדקה, בלוקמן סעיף ג.

5) בסיומו — ע' תח.

6) נתקן לקמן סעיף ג.

7) ע' סח.

* ומה שפירש רש"י בס"פ עקב (רא, ב) "ללכת בכל דרכי" — הוא רחום ואחרת רחום נהור' — יש לומר, כי לפני "ללכת בכל דרכי" דש"פ עקב כחכ "שמור חסדך את זה תמצה הוא נר' ודמות חכמה שב"ללכת בכל דרכי" חסדך עוד ענין.

(וער"ז נ"ך בור' שד"ש חרי"ז ור"ה דיעת פ"א ה"ה) "תצוונו אנו ללכת בדרגות האלו הדרגות, שגאמר (תבוא כח) והלכת בדרגות" — כי לפני "והלכת בדרגות" כתיב "כי תשטור את מצות ה' אלקיך", וראה שקא"ל פירש רש"י בפ' תבוא — יש לומר שסומך על מה שפירש כבר לפני בס"פ עקב.

שהוא מצד עצמו⁴² בדוגמת הגילוי דלערוך, שאז חתגלה מעלת המעשה, מעשה גורל, לא רק זה שהמעשה מעורר וממשיך את אור הכלל⁴³ כמו שהוא למעלה מהתלכשות בחכמה (תלמוד), אלא גם העילוי והמעשה גופא, שהוא מוגע בהעלם העצמי⁴⁴ (שלמעלה גם מאור הכלל⁴⁵ שנמשך על ידו⁴⁶), ולכן מפרש

דלעשות צדקה ומשפט הוא (לא פרט וביאור בדרך ה"י, כ"א) ענין נוסף (שבה) לאחור רע"י ושמו דרך ה"י⁴⁷ וזהו מה שמאמר זה מזהיר בפסוק הו"י אמר

תמכסה אני, ומבאר והמכסה אני הוא כח"י העלם העצמי רצ"ס, ופירוש המכסה אני מאברהם, הוא, שלאברהם נמלה כח"י זה, דע"י עבודתו כבחי"י אור חור

מלמטה למעלה, וגם יצא את בניו ואת בתו אחרי ג' לעשות צדקה ומשפט, ולכן נמלה לו כח"י העלם העצמי. ונאמר על זה המכסה כחמ"י⁴⁸, כי מצד

אעבודו שלו (בכחיתו אור חור) אין שייך שלא יתגלה לו כחיתו זה, ומכיון כי יצא חור"י זה מפרש שידעתי זהו לשון חיבה שחיבה אחרו כבחי"י העצמי

(וגילוי העצמי הוא נעלה יותר מגילוי הרצון, שלכן גילוי הרצון יש גם עכשיו משא"כ גילוי העצמי יהי"י רק לעתיד⁴⁹), כי ע"י המשכת וגילוי העלם העצמי, גם הגילויים הם באופן נעלה יותר⁵⁰.

והנה שני ענינים אלו דושו דרך ה"י (המשכה מלמעלה למטה) לעשות צדקה ומשפט (עבודה מלמטה למעלה) ישנם כבאר"א מישראל, במשך

(42) להעיר שהקריעות דיוס ההולדת (כי מרחשון) בשנת תרס"ז היתה בש"ס פ' וירא אלי

ה"י — גילוי מלמעלה*, והקריעות דיוס ההולדת בשנת תרס"ז היתה ביטוי פ' חיי שרה* — כמה ימים יעבורו כמו שהיא לאחר גילוי מלמעלה (ראה לקמן הערה 44) וירא אלי ה"י, ולהעיר גם מזה שכל השנים (משנת תרס"ז עד שנת תרע"ז) ה"י ארמ"ד נ"ע בעל יום ההולדת כליליטיש (כלכל בשנת תרס"ז) שרה"י או בחי"י, בייצגות (י"חמ"ס) חוברת ג ע' לא-לב), ואולי יש לומר, שגם ענין זה (שרה"י או בחי"י) מליכאוריטש שייך לעבודת הכהנים, בדרך העלאת החתום.

(43) כ"ה הלשון (העלם והעצמי) ב"ה"י יגש הג"ל ע' קבה, כ"ה"י.

(44) כי כבד שרה"י בידו והעלאת החתום (כשלימות) צ"ל תחילה ההמשכה והגילוי מלמעלה (כע"ד תלמוד שמביא ליד מעשה — ראה ד"ה יגש שם ע' קבה), ועפ"י תוכן השייכות דלעשות צדקה ג"י לישמור דרך ה"י, גם להפירוש שבהמאמר דשנת תרס"ז.

(45) פרש"י עה"פ.

(46) ר"ה כי ידעתי תרס"ז ס"ע עו.

(47) נמכור שם (ר"ה ו"ה) אמר תרס"ז כסופו) בענין ואברהם ה"י לגוי גדול ועצום ג"י.

(*) והעיר מחשיבות המיוחדת ובעל יום החולדת ל"ירא", שטור בהיותו ידן השתקק לזה ונד לבני, "היום יום ט' ח"י, וראה קד"ש חס"י ע' 129 ואילך. (וש"ס).

(**) להעיר שקריעות ד"ח"י (שהוא כמו הקריעות ד"ח"י) יכנס להיות ב"י ימים, ביום השק פ וירא, ביום ב', ביום ג' או ביום ה' (דפ' ח"י שרה), וכשהקריעות ד"ח"י הוא ביטוי — הוא רבנו תרן ביום ב' ויום העבודה שחור"י תגילוי ד"ירא".

יתן לצדקה, וער"י הוא בכל המצוות (שנ"י) בשם צדקה, בנ"ל) שקרומם צ"ל באופן דמשפט, (ומסוף לעשות צדקה ומשפט), שגם זה (שהצדקה היא באופן דמשפט) אינו מספיק ער"י, וצריך להיות באופן דאמתפא, מעשה מלשון כפ"י, וער"י נעשה בידו והעלאת החתום, שנעשה כלי להגילוי שלמעלה.

(ה) והנה העילוי שבכיוון העלאת החתום, מוכן מהמאמר (ר"ה ו"ה וכו' ה"ל) שיש בו ב' ענינים (א) שזה נוגע להמשכה (שלמעלה), וכמ"ש

ה"י אמר תמכסה אני⁵¹ ודכו שבדרך כפשוטו באם א"א ליל בו בחורה אזי אינו נקרא דרך (לא רק לגבי המקום שבה שם, אלא) גם לגבי המקום שהלך משם, דכשלא ישנה העלי (שהחתום אינו כלי להמשכה), אין ההמשכה אמיתית ויש לומר

הביאור כזה, דאמיתות ענין ושלמות ההמשכה (שאין בה הגבלה) היא, דלא רק שהיא נמשכת בכל מקום גם במקום הכי חתום, אלא שהיא נמשכת וחודרת בכל חלקי המקום עד שמצמצמת עמו, שזה (ההצמצום) הוא דוקא כשהחתום הוא

כלי להגילוי, דהגם מצד למעלה, אפשר להיות ההמשכה גם בחתום שאינו כלי להגילוי, אמר לו מה תגשה⁵², ה"י בנוגע להחתום, מכיון שמצד אינו כלי ואין להמשכה, אינו מתעצם עם האור⁵³, ובמילא חסר גם בהמשכה כנ"ל (ענין

בידו והעלאת החתום), ובפרט כשהכיוון הוא באופן דאמתפא, שזה דוקא מגיע בהעצמות, וחור"י מעשה גדול⁵⁴, כי מעשה מלשון כפ"י (בידו החתום) מגיע בהעלם העצמי⁵⁵ שלמעלה מכל ההמשכות והגילויים⁵⁶.

(ו) ועפ"י יש לכא הוכח הפנימי של החלוקים, דהמאמרים דש"פ וירא בהמשך תרס"ו דכמאמר הראשון מבאר ענין המצוות שיש

קיום המצוות נמשכים ענינים הכי נעלים, רצון עצמי ותענוג עצמי, היינו שהעילוי דעבודת המטה הוא שע"י נעשה והמשכה מלמעלה וגם ענין בידו החתום, ה"י, שע"י הוא השלמות וההמשכה, ולכן מפרש (כפשוטו) לשון הכתוב) דלעשות צדקה ומשפט הוא פירוש ופרט בדרך ה"י, וההמשכה מלמעלה.

(לשנה הכאה במאמר השני, מבאר העילוי המעשה המצוות (עבודת המטה) כמו

(35) קהלת ח' ד.

(36) ראה לק"ח פ' ראה כת, ב' שעכ"ז נמשך בו (אף שלא נזכר) גילוי אור עליון פמש, כי הוא ית' כל כולו.

(37) נכמ"ש בלק"ח שם, ש"מ"מ אין הגילוי אור מחיוד כ"כ עם הכל.

(38) כי"מ ב"ה וכו' תרע"ח (ע' קצו), ובפרט מזה שמציין שם ל"ה יגש חר"ח — ע"י"ש

ע' קבה.

(39) קדוש מ' ב.

(40) כ"ה הלשון (העלם העצמי) ב"ה"י יגש הג"ל ע' קבה.

(41) ר"ה יגש הג"ל ע' קבה.

למעלה, כנ"ל בארוכה שתורה היא המשכה מלמעלה למטה ומצוות הם העלאה מלמטה למעלה.

(ח) וְעַתָּה הַעֲבֹדָה דְּאִתְּחִלָּךְ לִפְנֵי ה' בְּאִרְצוֹת הַחַיִּים, בָּאִים לַחֲכֹךְ הַקָּאָפּטֵל דְּבַעַל יָם הַהוּלְדִּיטוֹ (דְּשֹׁנָה 1904), הִלְלוּ אֶת ה' כָּל גּוֹיִם גוֹ' כִּי גַבַּר

על לנו חסדו גר', שגם שני צעירים אלו היוו העליונה והמשובח, והכל גר' כל גורם גר'.

(ככלל) הוא המשכה מלמעלה למטה, והנה תחסד (והמשיכה) הוא בתוקף ובהתאבדות, גבר עם זה בראה ההמשכה למטה מטה, עד לתחתון שאין תחתון למטה ממנו. וזהו מה שממשיך בכתוב ראמת הוה לעולם, ראמת הוה"י היא בידנה נעלית ביותר. וי"ל שהדו"ע מ"ש שהדב"ס²⁸ שכל הנמצאים לא נמצאו אלא

ואמירות המנצח, ואמירות המנצח שיד שם הוי, שלכן מביא בראשם (בדמיון הענין שם) הפסקה הדי אלקים אמת. ואנפי"כ הוא ומשך לעולם לעולם הזה הגשמי, ובה נפאם לגוים ואומים אמנם לאחד כל העיקר והמשפחה ו' נאמר זה בחתום (לא בחר ענין פ"ע, אלא) בתוך טעם גמ' על הלל ג' כל גוים דתכלית הכונה של ההמשכה היא שיעיזי יהי אח"כ בידור ועליית המטה. שגם

הגויים גורפם יקללו את הוי' ויע"ד העציו' דלעשות צדקה ומשפט שבא ע"י יקיומם דרך הוי' ⁶¹ וסיום ורחום המזכור הוא הלל י' דאמיתות הדיקל דה' בשדח העשירית ⁶² לע"ל שאו יתגלה העלוי דהעציו' התחתון מעשה גדול בראת משיח דקנו במהרה בימינו ממש.

(56) — תשל"ז: תהלים קיז (א-ב) — כל הקאפיטל.

57) רפרט לפמ"ש ברשימות הצ"צ לתהילים שם (יהל אור ע' חמד) שפטון זה נאמר על "או" אהפוך אל עמים שפה כרודה" שר"ל לע"ל (צפ"ג ג. ט). שאו יהי' שלימות הבידור — אהפוך אל

צמ"ם. אתר:פכ"א.

ה"ל, יסדה"ח פ"א ד"א. (58)

59) שם ה"ד: רואה ד"ה אהלל אורח תשל"א (הד"ב תשל"א ע"כ 325: סדרה מליקטס ח"א ע"כ ק"ד), דכונת הרמב"ם כ"מ ש"ס "דורא שחנבא אורח" ו"ל שראא ליה גישי שוודא אמת נעלה כזה שראא לדע כלי בשל רבן "שחנבא אורח".

ויש לומר, דהריגים מדי שד"מב"ם למשיך "והוא שהחוררה אור נעלית יותר שאינה מתגלית גם בנבואה, אלא "שהחוררה אומרת"

(60) ירמיה' י"ז

61) ראה לעיל סעיף ו' ובהערה 44.

(62) מכלילתא עד"פ בשלח טו, א. מנחומא בשלח יד"ד. מרגום שו"ש בתחלתו. וראה ארה"ת

שר"ש כתחלתו.

כל ההדורות. דנוסף על זה שכל עניני התורה הם נצחיים⁴⁸ ורפ"ט הענינים
למעשה אבות סימן ותנינה כח לבניסם⁴⁹, הירבנות על עניניו ואומר בפירושו
מצדו את בניו ואת כחם אחרי. עד סוף כל ההדורות וציווי זה (שאברהם מצדו את
בניו גו') הוא נתינת כח מיוחד (נוסף על התנועת כח שמצד מעשה אברהם) לכל
אחד מישראל על שתי עבודות הג"ל.

③

והקלדו⁵⁴ שנה שעברה⁵⁵ אתולך לפני ה' בארצות היידיים⁵⁶. ארצות לשון רבים. ומוכר אתו⁵⁷ שם⁵⁸ (ככליל) ב' ארצות. עלמא דאתבטיא ועלמא דאתולא. וז' ארצות אלו הם, המכונה מלמעלה למטה והעליון מלמטה למעלה. יש לומר זה ב' ארפים: א) שעלמא דאתבטיא וה"ע העליון מלמטה למעלה

(רעלי') למעלה הו"ע של התעלומה) ועלמא דאתגליא (ענן) הגלוי ודירידה) הו"ע
המשכה מלמעלה למטה ^{עליו} צ"ע המבואר בח"א" שם שעלמא דאתכסיא הוא בחי'
לאה (מחשבה) ועלמא דאתגליא הוא בחי' רחל (ויכור). יש לומר, שעלמא
דאתכסיא בעבודת האדם הוא לימוד התורה ^{עליו} וצ"ע ענינה הוא הכנה והשגה
(מחשבה)⁵⁵, ועלמא דאתגליא הוא קיום המצוות ^{עליו} בדבור ומעשה. וצ"ע, עלמא
דאתכסיא הוא המשכה מלמעלה למטה ועלמא דאתגליא הוא העלאה מלמטה

48) וְיָרֵא תַנְיָא רַפְרִי.

49) ראה תנחומא לך לך ט. כ"ד פ"ג, ו. רמב"ן עה"פ לך לך יב, וראה שם יב, י"ד. חולדות כו. א. וישלח לב, ד.

 $\dot{\bar{x}}$

51) כדור המונגול לנור האקאפסל החלים והחזרים לספסל שנותני — מכתב ב"ק מו"ח אומרי, דפס בקרב מכתבים ע"ד אמורי חולים. אגרות קורש ב"ק אומרי מוהרי"ח ח"י ס"ג. ונעני דה שייך גם לאחד המסתלקות — כמפורש ברשימה שבמהדורה הבאה. וראה לק"ש ח"י ע"ד 103 ואילך. ד"כ ע"ד 400 ואילך. נערך

775

(52) להעיר מדישומת ר"ק מו"ח אדמו"ר מל"ח תש"ה (נדפסה בהוספה לסדר"מ פ"ר ע')

שנז), ש"כל אחד מנ"ק רבוחניו . . . יאמר דידש ע"פ דקאָפּטל פ"ד" – דמזד מוכח, שגם

אָפּאָרטל דשנה שעברה שיין ליום ההולדת.

(53) פסוק ט.

54) ויצא כב. ד. וראה גם אה"ת שם רטז. סע"ב וא"ל.

(55) ד"אם אינען מ'פירט, אינען נחשט לימוד נל"ד" (ה'ל) ת"ת לארד"ז פ"ב ה"ג. ש"ע

ה'תשנ"א י"ב כ"ב

בבית ה"ח שם ה"ב יצאנו מה שרמזנו בה"ה קצת ונאמר לו שפירא וזאת מוציא

אין צאן בלימדין די צייט מצות וקדמות איהם וכו' לא ימוש ספר וצוהיה וזה מפר' ויהי' צאן

[illegible][illegible][illegible]

שמואל גם בלימוד זה – ראה באורכו לימוד פורדשויות וכו' לאורח"פ פ"א ע' סה הארה 83